

Beszélgetés a balatoni halásznál

Virágtenger a két part. A zalai szőlősdombok, meg a somogyi villakertek versenyeznek egymással színben, illatban. De akár hogy van is, az elsőbbség ez esetben mégiscsak Zaláé... A Badacsonytól fel a Rezi-ormáig, a kenesei halmokig almafák és barckfák tündökölnék. Almádi lankáira csak rózsaszínű meg zöldet rakott fel az a szeszélyes festő, melyet némelykor tavasznak is nevezünk. Olyan ez a három megyét átható tündöklő tájkép most, mint a testté vált nevetés, olyan vidám, olyan jóleső. Pedig most még tulajdonképpen igen nagy a csend erre felé. A fonyódi horpadt Kupa-domb alatt egy-egy fehér vitorlás siklik tova, uszkál Siófokig, Füredig, talán a tihanyi riadó leányt is felkeresi, bókolt egyet neki és ébresztgeti, keltegeti a nagy nyárra, mely ezidén a Balaton számára ígérkezik... Mert hogy nagy nyár lesz, azt olyan valakitől tudom, aki harminc esztendeje napról-napra bejárja a Balatont: nyáron halászbárkával télen szánkóval látogat át Zalából Somogyba. Ez a valaki Enyingi András, Veszprémből Zalába szakadt öreg halász, aki minden husvéton belemártja magát a nagy vízbe, akár hideg az, akár nem. Ugy mondja, hogy *ezt így fogadta*... Bizonyos, hogy nem ismeri se a reumát, se az idegességet... Olyan, mint egy makacs, keményen kifomált, bronzszoor: erős, vidám és sugárzó. Az arca ugyan veszedelmesen ragyogó, ezt a ragyogást bizonyára az ecséri, császtai szőlősdombok között szerezte az öreg, mert semmiféle egyéb földi kozmetikával hozzá nem juthatott... Enyingi András arról is nevezetes, hogy az egész Balaton legjobb halászmestere, van benne valamely atavisztikus gög, valamely tradicionális dunántúli csend és derű. Most Révfülpön alatt vagyunk, a fehér homokkal beszórt mólón sütkérezünk. Enyingi András kis mosolyt takargat bajusza alatt és kétszer-háromszor is megtömködi pipáját, amíg beszédbe kezd...

De ezen sem kell csodálkozni, a balatoni ember, főleg a halászember hallgatag, jól meggondolja a szót, elvégre sosem lehet tudni mivel lehet elriasztani a nagy halakat... Pedig most háló sincs Enyingi András kezében, pipázgat és pihen a parton, bár a két keskeny, hunyori fekete szeme állandóan a vízben, a parthoz közel sündörgő kis keszegeket vizsgálgatja.

— Lásza csak, — mondja aztán majdnem kérdezés nélkül, magamagától, magamagának — ezektől tudom én a meteo-jóslókat... Pedig van ennám rádijó is, meg ujságot is olvasok én, és szavaztam én Gaál Gaszton nagyságos urra is, akinek itt a villája-e... Harminc esztendeje vagyok én halászember, azóta bizony jól kiismertem én ezt a vizet. Mindig tudom, hogy mikor lesz eső, vagy szép idő, csak rájanezék egy kicsit... Ha sárga, ha nagyon bodrosodik, ha fujtat, nyakamat teszem, hogy harmadnapra vihar gyűn. Aztán meg a halak. Ha ezek ilyen messzire kigyűnnek, így táncolgatnak, hát kéröm az csak a jó! Akkor sokáig szép idő járja ittenég. Aszondom én, rámfigyelhet... Jöndöki, nagy nyár lesz az idén a Balatonon. De nem pedig azért, mert már mázolgatják a villákat, kávéházi székeket, mint teszem a Sióban, meg a Hableányban, meg a Hullámban, meg végig az egész parton. Nem azért lesz itt nagy nyár, mert már ültetik a nyári virágokat, meg fogdossák a pesti vendégeket, hanem azért, mert igen korán kigyűntek a süllők... Én magam olyanokat fogtam, hogy csak a királ asztalára valók... Meg a fogas! Azt se tudja szegény, hogyan szokjón elölünk a szép tiszta vízben. Szabad szemmel is láttuk, kéröm... Meg aztán az idei tél után nem is várhatunk egyebet csak nagy nyarat.

A halak is úgy elszaporodtak, úgy meghíztak, hogy kétszer is megcsavarunk a hálót, mire kihuzunk a vízből... Már nevetek magamba előre, hogyan fognak itt lapiskolni a pesti öregurak... Láttam egyszer egyet ott

Fonyód alatt, hát kérem, mikor röggel elindultam Révfülpön, hajnali négykor már ott állt kis ruhában a parton. Aztán csak szépen lehasalt, bevetette a horgot a vízbe szép csendesen... Mikor pedig újra megfordultam, az már déli tizenkettő volt, hát a még akkor is ott heverészett... Osztan rihtig vót mellette három igazi keszeg...

Enyingi András láthatólag élvezi az egész mesét és főleg a fürdőzőkre való emlékeztést.

— Könvet tünnek én irni arrul, hogy mifélék járnak ide le. Vót egy sapkás naccsága, az a vízbe' óvasott. Láttam egy kisasszont, az ugy fekdűt el a vizen, mint egy nagy fogas. De szegént mindig megijesztette valaki... Legtöbbször csak a poshadt sás tekerőzött a lábára. Jaj bizony, az nagy baj ám itt a zalai parton. Ki van mondvá, hogy irt-sunk, ahogy lehet, osztán már mégis felére éri a vizet, azért is olyan sürű... Hanem azt is mondhatom én, hogy a régi urakból, amilyent én láttam itt harminc évvel ezelőtt,

azokból bizony már nem igen látok, kérem, hacsak Almádi-ban, meg Földváron nem... Elpusztultak-e, meghaltak-e, csak az Ur-isten tuggya...

Közben a délutáni nap aláhanyatlík Csobánc mögött. Badacsony alatt vérszínű lesz a víz s bent, a Balaton tükreben, ragyogva tündöklík fel a somogyi part, meg a fonyódi hegy. A halász odapillant és szeméhez emeli tenyerét.

— Lefogadom, hogy harmadnapra eső lesz itten, mert belátszik a vízbe a part...

Az égbolt tiszta és nyugodt. Almavirágok szirma uszik a víz felületén, hullík lefelé az aranyosan csillogó alkonyatban. Egy-egy tavaszi csillag is kipattog lassan. Erre bucsuzkodni kezd Enyingi András.

— Halászni megyünk estére, ha felgyűn a hold... Hát Istennek ajánlom...

Még forgatja kalapját, még sunyít egyet, aztán keményen, zömöken nekifordul az ecséri domboknak...

Dénes Gizella

A kultuszminisztérium a fizetéseképtelen Kovács Gyulát meghagyta a szilfamajori gazdaság bérletében

Részletesen foglalkoztunk a katolikus vallás- és tanulmányi alap tulajdonában levő szilfamajori gazdaság válságos helyzetével, ami Kovács Gyula bérlő fizetéseképtelensége következtében állott elő.

Kovács Gyula, illetve az általa képviselt Szilfamajori Mezőgazdasági Rt. fizetéseképtelensége ügyében az Országos Hitelvédelmi Bizottság könyvszakértője most terjesztette részletes jelentését a hitelezők elé.

Kovács Béla könyvszakértő jelentésében a többek között rámutat arra, hogy a Szilfamajori Mezőgazdasági Rt. 1927-ben alakult 160.000 pengős alaptőkével és a kibocsátott 1600 darab részvényből 1584 darab ma is Kovács Gyula tulajdonában van.

A vállalat mérlege 1928-ban 2400 pengő tiszta nyereséget mutatott ki. Ennek hitelességére vonatkozólag azonban az OHE könyvszakértője megjegyzi, hogy „nem nagy előrelátással készült ez a mérleg és valószínűleg nem is volt meg a nyereség a valóságban”.

Hogy Kovács könyvszakértőnek ez a megjegyzése mennyire helytálló, legjobban mutatja az 1928. évi mérleg eredménye is, amely erre az esztendőre 17.000 pengő veszteséget mutat ki. Az utána következő 1929-1930. évi csomamérleg pedig már 575.419 pengő tartozás mellett 173.280 pengő veszteséget tüntet föl. A csomamérleg szerint holt és élő felszerelésekben 378.863 pengő tőke fekszik.

A könyvszakértő megállapítja még, hogy a vállalat teljesen immobil és csak az ideitermés betakarítása után lehetne remélni, hogy az eladásokból némi készpénzhez juthatna. A fizetési kötelezettségeinek teljesítésében megakadt Kovács Gyula vállalata már eddig is 78.000 pengő rokoni kölcsönt volt kénytelen igénybevenni.

Ahhoz, hogy a vállalat továbbfolytathassa működését, legalább 60.000 pengő azonnali készpénzkölcsönre lenne szüksége, amiből 33.000 pengő a vallás- és tanulmányi alapnak járna az elmaradt földhaszonbérleti díjért, 27.000 pengő pedig a legszükségesebb napi készpénzkiadásokra volna fordítható.

A legsürgősebben szükséges 60.000 pengős kölcsön folyósítását a Magyar Olasz Bank részéről kilátásba helyezték. Amennyiben azonban a Magyar-Olasz Bank ezt az összeget nem folyósítaná, úgy az egész egyeztetési tárgyalás céltalan és kilátástalan volna, mert a hitelezők nagyjából csak az esetben hajlandó a felajánlott részlet törlesztési egyezséget elfogadni, ha a vállalat üzemének folytonosságát valamilyen biztosítottat látna.

A katolikus vallás- és tanulmányi alap elmaradt haszonbérlet címén 33.000 pengő követel Kovács Gyula bérlővállalatától. A

szervezés szerint a tanulmányi alap kezelésével megbízott közalapítványi ügyosztálynak már az eddigiek után is joga volna a haszonbérleti összeggel hátralékban maradt Kovács Gyulát, illetve annak részvénytársaságát a bérletből kizárni és a hátralékos összeg behajtása iránt intézkedni. Azonban arra az ígéretre, hogy a Magyar-Olasz Bank kilátásba helyezett 60.000 pengős kölcsönével haladéktalanul rendezni fogják a tanulmányi alappal szemben fennálló tartozást, Kovács Gyulát meghagyták a bérletben.

Hangsúlyozzuk, hogy a Magyar-Olasz Bank által kilátásba helyezett 60.000 pengős kölcsön eddig még csak ígéret és csupán annak teljesítésétől függ az ügy további rendezése.

A Magyar-Olasz Bank a hitelezők listáján már eddig is 127.446 pengővel szerepel. Ha tehát ehhez most még hozzájön a kérdéses 60.000 pengő, úgy a bank követelése ezzel most már összesen 187.446 pengőre emelkedne. Ezzel szemben fedezetül csupán a vállalat 378.863 pengő értéket képviselő élő és holt felszerelése állanak.

Az ideiglenes mérleg szerint a tartozások teljes összege 540.566 pengőt tesz ki és ha ehhez még hozzáadjuk a Magyar-Olasz Bank által kért újabb 60.000 pengős kölcsönt is, úgy az adósság végösszege 600.566 pengőre emelkedik, tehát az egyedül megmozdítható élő és holt felszerelések értéke az összádósságnak csak mintegy a felére nyújtanak fedezetet, másik fele pedig, mintegy kerek 300.000 pengő elveszettnek látszik.

Ennek tudatában a hitelezők mégis belementek a felajánlott egyezségbe, amely végeredményben 100 százalékos kvótát ajánl fel arra a remélt eshetőségre, ha minden jól sikerülne és az adósságok törlesztését már az ideitermés betakarítása után meg lehetne kezdeni.

A felajánlott egyezség szerint az első 50 százalékos részlet fizetését három hónap múlva kezdenék meg, öt egyenlő havi részletben. A második 50 százalékot pedig a 14., 16., 18. és 23-ik hónapok elsején fizetné a vállalat a megszabott részletekben. Ilyen alapon 1931. őszig a hitelezők megkapnák a követelésük teljes 100 százalékát.

Ez a meglehetősen pesszimistikus számítás azonban a Magyar-Olasz Bank kilátásba helyezett 60.000 pengőjén kívül csak a feltetelezett jó termés és az értékesítési viszonyok nagymértű megjavulása esetén válna be, amit előre senki sem láthat és senki sem jósolhat meg.

A hitelezők, köztük a vallás- és tanulmányi alapot kezelő közalapítványi ügyosztály is, belementek ebbe az egyezségbe, mert a jelen pillanatban és az adott helyzetben jobb megoldást nem találtak.

A nő kötelessége

hogy elegáns legyen...

Ezt mindenkinek lehetővé teszi a módosított modell után készült kalapjaival és utólagos olcsóságával

FRIEDMANN

VI., Király-utca 8. (az udvarban)

Az ügyész az asztalt veri a belgrádi főtárgyaláson

Belgrádból jelentik: A zágrábi terroristák bünperének szerdai folytatódó tárgyalásán befejezték Hadzsija kihallgatását és megkezdtek Franekecs vádlott kihallgatását, akit azzal vádolnak, hogy résztvett Belimarkovics és Tomics tábornokok, valamint Bedekovics rendőrfőnök ellen tervezett gyilkossági kísérlet végrehajtásában és robbanóanyagot szerzett a pokolgépek gyártásához. Franekecs vádlott kihallgatása során, előbb tett vallomását visszavonta, minthogy a rendőrség és a vizsgálóbíró előtt veréssel csikarták ki belőle. A kihallgatás során az ügyész és a védő között izgatott szóváltásra került a sor, s ez alkalommal az ügyész öklével több ízben az asztalra csapott. Az elnök az ügyészt is és a védőt is rendreutasította, s az előbbi figyelmeztette, hogy tartózkodjék az asztalcsapkodástól.

Vass József népjóléti miniszter napi öt pengőben állapította meg a közkórházak ápolási díját

Az utóbbi esztendő során igen sokszor merültek fel differenciák a főváros és a népjóléti miniszter között a közkórházi ápolási díjak megállapítása miatt. Az elmúlt tíz esztendő során mintegy 22 millió pengő differencia állott elő ezzel a kérdéssel kapcsolatban, amelynek megtérítését a főváros a kormánytól várja. A legutóbbi időkre vonatkozólag a főváros többször kérte a népjóléti minisztériumtól az ápolási díjak újabb megállapítását és fölemelését, hogy a kórházak szükségleteiről deficit nélkül gondoskodhassék. A minisztériumi döntés sokáig késett, míg most végre meghozta döntését Vass József népjóléti miniszter. Ez a döntés a főváros vezető köreiből nagy elégedetlenséget és nyugtalanságot keltett. A főváros vezetősége azt kérte, hogy a népjóléti miniszter 1930. évre 6.35, 1929-re 6.30, 1928-ra 6.20, 1927. év második felére pedig 6.10 pengőben állapítsa meg a betegápolási díjat. Ezzel szemben a népjóléti miniszter egészen visszamenőleg 1927 június 1-ig öt pengős díjat állapított meg.

A differencia a főváros számára súlyos ráfizetést jelent a kórházak ellátásánál. A fővárosnak ugyanis egy beteg napi ápolása 0.35 fillérjébe kerül. Évenként kétféle ápolási nap van, ezek közül átlagban csak háromszáz ezer után lehet az önköltségi árat behajtani. A fővárosnak tehát 1.700.000-szer 1 pengő 35 fillér ráfizetéssel kell számolnia, ami évenként két és félmillió pengő deficitet jelent. A deficit összegét növeli a népjóléti miniszternek az a döntése is, amely az országos betegápolási alap terhére felszámítható ápolási díjakat évi 3.6 millió pengőben kontingálja. A főváros vezetőemberei szerint ennek következtében további másfélmillió pengős veszteség éri a fővárost.

A népjóléti miniszter döntése rendkívül súlyos helyzet elé állította a fővárost. Az illetékes osztályvezetők között már napok óta sürgős tárgyalások folynak a helyzet megoldásáról, mindenképpen módot akarnak találni az ápolási díjak fölemelésére. Hír szerint a tanácskozások során még a közkórházak lezárásának gondolata is felmerült, de mindenképpen a legerélyesebb eszközökkel akarnak gondoskodni ezzel a kérdéssel kapcsolatban a főváros anyagi érdekeinek megvédéséről.

Salvator-forrás a vese, hólyag, rheuma gyógyvíze

a húgysavas csapadékok feloldja és ilyenek képződését megakadályozza * a rheumás tálmakokat megszünteti * vese- és hólyagbetegségeket eltávolít * enyhebetek gyógyítója.

Üzletvezetőség: Budapest, V., Erzsébet tér 1. szám.